

Udsultet: Stemningsbåret dansk roman om livet i fyrrerne blotlægger forstadsidyllens håbløshed



Martin Ellermann debuterede i 2018. Samtidsromanen "Udsultet" er hans sjette udgivelse. Foto: Anne-Mette Vinter



Kristina Parkov

26.11.2023



BØGER // ANMELDELSE – Martin Ellermanns nye roman *Udsultet* beskriver smukt og poetisk to menneskers gentagne men fejlslagne forsøg på at nå sig selv og hinanden i en hverdag, der med familiepligter og faste jobs holder dem i et jerngreb. Det er livet i fyrrerne, og det er en mørk og dystert affære, som selv en vild aften i byen ikke kan råde bod på. Er flosklen om, at "man kun er så gammel, som man føler sig" noget fordrukkent vås?

ROMAN: Udsultet

Forfatter: Martin Ellermann

Forlag: **Byens Forlag**, 2023.

"Vi måtte da have noget på hjerte? Der måtte da være noget, vi kunne sige til hinanden."

Sådan reflekterer den ene af hovedpersonerne i romanen under en telefonsamtale med sin ægtefælle, og dermed er meget sagt om deres forhold, og måske det længerevarende faste parforhold generelt.

Tempoet i *Udsultet* er roligt, dvælende og til tider kvælende i sin beskrivelse af den uendelige hverdags-monotoni, der ligger som en tung dyne over ægteparret Thomas og Katrine, der begge er i starten af fyrrerne. De bor i et typisk dansk parcelhuskvarter, og romanen foregår over en lige så typisk dansk novembergrå dag, aften og nat.

Katrine skal i byen med en veninde, mens Thomas passer børnene: Jonathan på fjorten, Oliver på elleve og Freja på syv. Ikke helt ukompliceret for en børnefamilie, hvor alt skal afstemmes nøje, hvis den ene part midlertidigt forlader den hellige familiekonstellation for at smage på lidt af livet udenfor.

“Måske er det selve forestillingen om den rene idyl, som skal forkastes, og ikke ægteskabet og familielivet

”Himlen var grå som beton”, står der sort på hvidt på romanens første side, og så er novemberstemningen slået an. Historien veksler kapitelvis mellem Katrines og Thomas’ synsvinkler – á la Amy og Nick Dunne i Gillian Flynns ægteskabsthiller *Gone Girl* fra 2013.

Også i *Udsultet* er der uhyggestemning, men det uhyggelige ligger i alt det usagte, alt det, som smuldrer som sand mellem hænderne på de to mennesker, der engang var så forelskede, og måske stadig er det, men ikke kan mærke det, fordi det altopslugende familieliv virker som anæstesi på romantiske følelser.

Handlingen starter, fornemmer man, som enhver anden dag i parrets liv; Katrine ankommer med taxa til den mellemstore danske virksomhed, hvor hun har en hasteopgave. Hun ernærer sig som tekstforfatter i rekrutteringsbranchen og har igennem ni år forfattet jobannoncer for HR-afdelinger, som hun med egne ord kan ”skrive i søvne”, hvad enten virksomhederne er ude efter en sprælsk eller tør tone. Efter en kort samtale med to HR-personer leverer Katrine den ønskede jobannonce-tekst og ender med at invitere den ene af de to mænd med i byen samme aften.

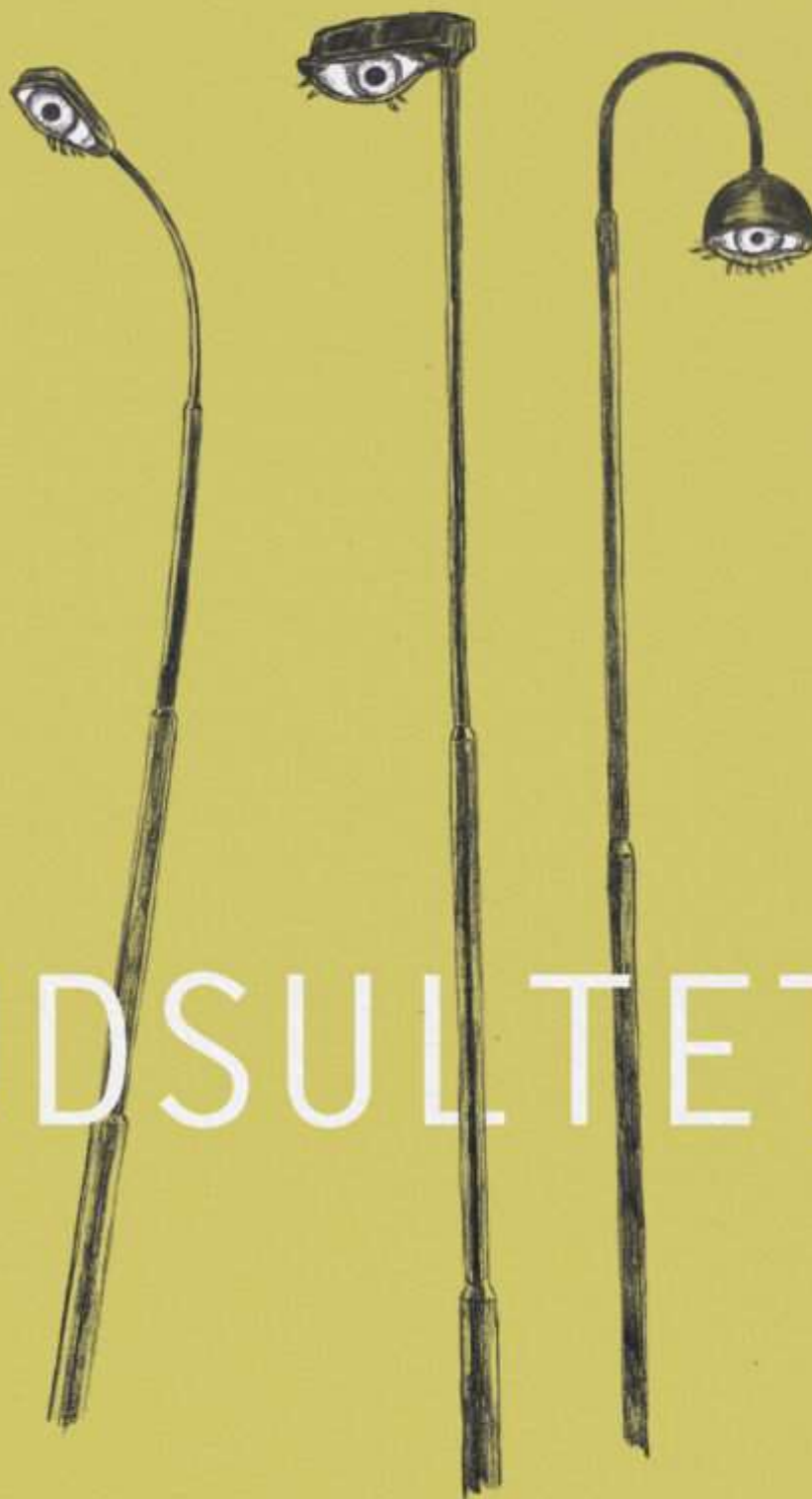
Pillemisbrug som elefanten i rummet

I Thomas’ fortællerspor hører vi, hvordan han hjemme i parcelhuskvarteret er i færd med at forberede et introkursus til den tyske filosof Theodore W. Adorno – til sin undervisning på universitetet, hvor han er ansat. Han er generelt desillusioneret over

sit arbejde og de ugidelige studerende, som han beskriver som et hav af døde øjne, som han ikke kan nå ind til.

Det falder ham svært at koncentrere sig om sine forberedelser, da familiens ældste søn, Jonathan på fjorten, der af moderen beskrives som en kompliceret, sammensat sjæl, også befinder sig i huset.

MARTIN ELLERMANN



UDSULTET

Byens Forlag

Roman

”Det var så fremmed, at han var hjemme om formiddagen, og selvom jeg ikke hørte en lyd fra hans værelse, prægede og forstyrrede selve idéen om ham mine tanker. Det var

vel sådan, det var at have børn, tænkte jeg. De overtager din eksistens, og når de er i vanskeligheder, kan du slet ikke tænke på andet.”

Jonathans ”vanskeligheder” er gennem hele romanen elefanten i rummet, der gennemsyrrer alting, og som er den store indforståede ting mellem forældrene, hvorom alting sig drejer. En mægtig og altopslugende elefant, der lidt efter lidt tages afslørende bidder af, indtil vi forstår, at der er tale om noget så håndgribeligt som et hardcore misbrug af smertestillende piller.

Adrenalin og sommerfugle blandet op med almindelig rødvinshunger

Et interessant greb i romanen er at det at lade sig påvirke kemisk – af piller, stoffer eller alkohol – kommer til at spille en større tematisk rolle, da rusen beskrives som værende både en kilde til stor smerte, når den bliver til misbrug, og som en forførende, forløsende kraft, der kan sætte én fri af voksenlivets snærende bånd. Som under Katrines bytur med veninden Simone, der ender med at stikke helt af. Måske ikke helt som hun havde forestillet sig.

“Man vil personerne det godt, man forstår dem, og man mærker dem, og det er en kæmpe litterær bedrift i sig selv

Efter en pæn start på byens nye Michelin-restaurant tager tingene en uventet drejning, da Katrine på en stilfuld cocktailbar efter en enkelt drink har det som om, alt i hende bliver til ”adrenalin og sommerfugle”, og hun er gennemsyret af ”barnlig lykke og en blind tro på mig selv og omverdenen”.

Det viser sig at skyldes det lysegule tryllestøv med kælenavnet Emma, som er blevet puttet i hendes cocktail, og lykkefølelsen er øjeblikkelig og uventet intens. Efter en rørstrømsk telefonsamtale med sin mand beskriver hun, hvordan alt er smukt og blottet. ”Min sjæl blafrede frit i vinden. Jeg havde ikke noget skjold og ikke noget filter. Thomas var en engel.”

Uforløst flirt med ungdommen

Hjemme i parcelhuskvarteret går Thomas rundt med sin egen mere acceptable hunger efter rødvin, som endelig bliver indfriet, da han laver lasagne til børnene og stjæler sig til et øjeblik i køkkenet med en slurk tung rødvin, der føles som ”et blødt kys på læberne”. Som mennesker har vi brug for at beruse os for at slippe væk fra

virkeligheden, når den bliver for grå, for tung at bære eller bare almindeligt røvsyg, synes romanen at sige.

Men der er mere på spil end blot et forsvar for rusen. For Katrine bliver hendes vilde rus en måde at prøve at forstå sønnens misbrug på, ligefrem spejle sig i den gennem sin egen rus. Hun falder i snak med en 22-årig studerende ved navn Robin, og selvom han udviser romantisk interesse for hende, har hun svært ved at se ham som andet end en dreng, et barn, der er tættere på hendes søn i sind og alder, end hun er på ham.

”Der var både sorg og lettelse i den erkendelse. Jeg ville ikke flirte og ikke have noget fra den verden. Men jeg ville gerne tale med dem. Ligesom jeg gerne ville tale med Jonathan.”

Den farlige forestilling om et lykkeligt liv i forstaden

Som i romanen *Revolutionary Road* af Richard Yates fra 1961, er det også selve det vellykkede middelklasseliv og den (tilsyneladende) forstadsidyl, der bliver til et altomsluttende fængsel i *Udsultet*.

Hvor det i *Revolutionary Road* med Frank Wheeler som familieforsørger og April Wheeler som hjemmegående husmor i en amerikansk forstad, er de traditionelle kønsroller, der bliver en del af tragedien, så er det i *Udsultet* ikke blevet meget bedre af, at begge parter går på arbejde.

Som læser sidder man tilbage med en følelse af at være fanget i den ret så håbløse ”forstadsidyl” sammen med de to hovedpersoner. Kan familielivet og ægteskabet så virkelig aldrig lykkes, tænker man uvægerligt? Jo, men måske er det selve forestillingen om den rene idyl, som skal forkastes, og ikke ægteskabet og familielivet.

“Man forstår, at det aldrig har været nemt, aldrig bliver nemmere og måske heller ikke skal være det

Udsultet er velskrevet, poetisk og mange steder både rammende og rørende. Man vil personerne det godt, man forstår dem, og man mærker dem, og det er en kæmpe litterær bedrift i sig selv. Det er en roman om at være mor, far, ægtefælle, men først og fremmest om at være menneske i 2023.

Man forstår, at det aldrig har været nemt, aldrig bliver nemmere og måske heller ikke skal være det. Og som med al god litteratur stiller romanen store spørgsmål om (familie)livet og parforholdet men uden at komme med moraliserende svar.

Som familiefaderen Thomas spørger på romanens sidste side:

”Ville der komme en dag, hvor tingene ville give mening igen? Hvor der ville blive plads til andet end bekymringer? Hvor der igen ville blive plads til mig?”

Læs mere POV kultur i Kulturlisten, der udkommer hver fredag. [Find den seneste udgave her.](#)

ægteskab

familieliv

misbrug

parforhold



Kristina Parkov

Kristina Parkov er uddannet journalist og har efterfølgende læst Skrivekunst ved Syddansk Universitet. Arbejder til daglig med kommunikation. Har tidligere skrevet for Litteraturnu og desuden fået noveller udgivet i det danske litterære tidsskrift uDkAnt...

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

POV International

OM POV

REDAKTION